

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EKN, sagsnr.: 2018-3739
Den 28. november 2018

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 10. december 2018

SAMLENOTAT

1. Vestbalkan.....	2
2. Venezuela.....	4
3. EU-AU samarbejde.....	6

1. Vestbalkan

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender) den 10. december forventes en drøftelse af udviklingen på Vestbalkan og EU's engagement med afsæt i Kommissionens Vestbalkan-strategi og EU's Sofia-erklæring fra maj 2018. Endvidere forventes en status på normaliseringsdialogen mellem Serbien og Kosovo.

2. Baggrund

Kommissionen præsenterede 6. februar 2018 en strategi for Vestbalkan. Strategien beskriver, hvordan Vestbalkan bør betragtes som en del af Europa, og hvordan landene i regionen er forbundet med EU. Strategien beskriver også de mange udfordringer og reformbehov, der karakteriserer landene inden for bl.a. retsstatsområdet, ift. den økonomiske situation og inden for regionalt samarbejde og forsoning. I forlængelse heraf peger strategien på en række indsatsområder, der er af væsentlig interesse for både landene i regionen og EU, og hvor EU gennem konkrete tiltag kan intensivere sit engagement og støtte op om landenes reformbestrebelse. Det vedrører retsstatsområdet, sikkerhed og migration, socioøkonomisk udvikling, konnektivitet, den digitale dagsorden og endelig forsoning og gode naboskabsrelationer.

Sofia-topmødet mellem EU og Vestbalkan-landene blev afholdt 17. maj 2018 på initiativ af det daværende bulgarske EU-formandskab. I erklæringen fra Sofia-topmødet bekræftede EU's medlemsstater, at landene på Vestbalkan har et europæisk perspektiv, og at konnektivitet både regionalt og ift. EU er essentielt i bekæmpelsen af fælles sikkerhedsudfordringer. Sofia-erklæringen lancerede en række konkrete initiativer, der skal forbedre den fysiske og menneskelige konnektivitet både i regionen og i forhold til EU inden for transport, energi, det digitale område, økonomi og mellemfolkelige relationer.

Den manglende politiske stabilitet internt i landene på Vestbalkan og bilaterale spændinger i mellem landene virker, sammen med sikkerhedsrelaterede problemer med organiseret kriminalitet og radikalisering, forlydender om ekstern (russisk) indblanding og vanskeligheder pga. migrationsstrømmene mod Europa, destabiliserende på regionen. Hertil kommer problemer pga. etniske skillelinjer og en voksende nationalistisk retorik.

Normaliseringsdialogen mellem Serbien og Kosovo er forhandlingerne om en juridisk bindende og permanent normaliseringsaftale. Forhandlingerne foregår løbende i Bruxelles på højeste niveau. På trods af den anspændte situation arbejdes der hen imod implementering af de allerede indgåede aftaler samt indgåelse af en juridisk bindende aftale mellem parterne, som er nødvendig og afgørende for regional stabilitet. Spørgsmålet om mulige grænseændringer mellem Serbien og Kosovo som et element i en juridisk bindende normaliseringsaftale er blevet aktuelt i forhandlingerne. Tanken er, at en afgivelse af de serbisk dominerede områder i det nordvestlige Kosovo modsvarer af en inklusion af de albanske samfund i Presevo-dalen og Medvedja i Kosovo. Emnet er stærkt kontroversielt – også internationalt - da udveksling af territorier af mange ses som en åbning af Pandoras boks i det vestlige Balkan. Realpolitisk er holdningen derimod, at hvis parterne selv finder ideen acceptabel og kan blive enige derom samt at folkeretten overholdes, bør man på internationalt hold ikke udelukke muligheden.

Spørgsmålet om Dayton-aftalens forfatningsmæssige grundlag er blusset op igen som reaktion på valget i Bosnien-Hercegovina i oktober. Valget i oktober 2018 af Željko Komšić som det kroatisk-bosniske medlem af det tredelte præsidentskab i stedet for Dragan Covic har skabt visse spændinger, idet Kroatien har udtrykt bekymring for, at Komšić ikke repræsenterer den kroatisk-bosniske befolkningsgruppes interesser i overensstemmelse med Dayton-aftalen. Spørgsmålet blev drøftet på mødet i udenrigsrådet 19. november.

3. Formål og indhold

Formålet er at tage bestik af udviklingen på jorden og EU's engagement. Der er ikke tale om en drøftelse af udvidelsesprocessen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes bred opbakning til, at EU fastholder sit høje engagement i Vestbalkan, som er essentiel for EU's gennemslagskraft i regionen.

I Rådet kendetegnes politikken over for Vestbalkan af to fløje. Den ene fløj bestående af særligt sydlige og østlige medlemsstater presser på for snarlige fremskridt i udvidessporet med henvisning til regionens stabilitet. Den anden fløj vægter fokus på retsstatsprincipperne og grundlæggende rettigheder højt, og er mere tilbageholdende i forhold til at lade geopolitisk stabilitet drive udvidessporet fremad. Selvom udvidelsesprocessen ikke er på dagsordenen, ventes den således alligevel at sætte sit præg på Vestbalkan-drøftelsen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker fuldt ud op om EU's vigtige indsats og engagement på Vestbalkan samt om det europæiske perspektiv for landene på Vestbalkan. Samtidig lægges vægt på en merit-baseret tilgang, hvor reformresultater og -fremskridt vurderes ud fra reformernes reelle implementering. Regionalt samarbejde og gode naboskabsrelationer er endvidere essentielt for vores fælles sikkerhed og stabilitet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg på mødet den 13. april 2018 til orientering.

2. Venezuela

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender) d. 10. december 2018 forventes en drøftelse af situationen i Venezuela i lyset af den fortsatte krise og indsættelsen af Maduro for en ny præsidentperiode d. 10. januar 2019. Der ventes blandt andet fokus på, hvordan EU bedst kan bidrage til at fremme en løsning, herunder overvejelser om øget samarbejde med andre lande, blandt andet fra regionen, og internationale organisationer, om situationen i Venezuela uden selv at påtage sig mæglerrollen.

2. Baggrund

Det venezuelanske regime har igennem en årrække gradvist undermineret de demokratiske principper i landets institutioner og særligt de seneste år accelereret sin undertrykkelse af den politiske opposition og sine brud på menneskerettigheder. Forud for præsidentvalget i maj 2018 ekskluderede regimet store dele af den reelle opposition fra at deltage i valget. Ingen troværdige internationale organisationer gennemførte observation af valget, og store dele af oppositionen valgte at boykotte valget. Siddende præsident Nicolás Maduro blev udråbt som vinder med omkring 68 % af stemmerne og ventes indsat for en ny præsidentperiode den 10. januar 2019. Der meldes fortsat om massiv undertrykkelse af pressefriheden og politiske fængslinger af flere tusinde modstandere af regimet.

Oven i den politiske krise har regimets korruption og dårlige håndtering af bl.a. landets olieproduktion medført en stadig mere voldsom økonomisk krise. Det har medført en humanitær krise, der potentielt kan true stabiliteten i nabolande. FN vurderer, at ca. 3 mio. flygtninge og migranter har forladt Venezuela som følge af krisen.

EU indledte i november 2017 et sanktionsspor imod Venezuela for at øge presset på regimet for at indgå i reel dialog med oppositionen om en fredelig, forhandlet løsning. Der er indført forbud mod eksport til Venezuela af våben og udstyr, der kan anvendes til intern undertrykkelse, samt målrettede sanktioner i form af indrejseforbud og indefrysning af midler imod 18 venezuelanske personer. EU har desuden foreløbigt mobiliseret ca. 35,1 millioner euro til humanitær hjælp og udvikling i og omkring Venezuela i forbindelse med krisen. Der er senest vedtaget EU rådskonklusioner om situationen i Venezuela d. 28. maj 2018.

USA har indført en række sanktioner, herunder målrettede sanktioner imod over 50 venezuelanske individer samt sanktioner imod visse finansielle aktiviteter med Venezuela. Argentina, Canada, Colombia, Chile, Paraguay og Peru henviste i september 2018 situationen i Venezuela til Den Internationale Straffedomstol med anmodning om en formel efterforskning af forbrydelser mod menneskeheden, og det regionale handelsfællesskab MERCOSUR suspenderede allerede i slutningen af 2016 Venezuelas medlemskab på baggrund af styrets brud på demokratiske principper. Ud over Panama har de latinamerikanske nabolande ikke indført sanktioner over for Venezuela, og flere lande – også uden for regionen - støtter fortsat regimet.

3. Formål og indhold

Der forventes på rådsmødet en drøftelse af det venezuelanske styres fortsatte underminering af demokratiske principper og undertrykkelse af menneskerettigheder i Venezuela, herunder særligt

i forbindelse med indsættelsen af Maduro for en ny præsidentperiode i januar 2019. Blandt andet ventes spørgsmålet om hvordan EU bedst kan bidrage til at fremme en løsning drøftet.

Der forventes ikke vedtaget rådskonklusioner i forbindelse med drøftelsen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være opbakning til en fortsættelse af EU's linje, herunder fortsættelse af sanktionsregimet i form af målrettede, fleksible og reversible restriktive tiltag, samt en fortsættelse af EU's klare opfordringer til det venezuelanske styre om at gå i reel dialog med oppositionen for at finde en fredelig og politisk holdbar løsning på krisen.

10. Regeringens generelle holdning

Der bakkes fra dansk side op om, at EU fortsætter sin linje, herunder fortsættelse af sanktionsregimet i form af målrettede, fleksible og reversible restriktive tiltag, med henblik på at give det venezuelanske styre øget incitament til at søge en fredelig, forhandlet løsning. Danmark vil kunne støtte, at EU ud over at opretholde sit sanktionsspor afsøger muligheder for at skabe øget samarbejde med internationale og venezuelanske aktører med henblik på at fremme en sådan løsning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Indførelsen af sanktioner imod Venezuela blev forelagt for Folketingets Europaudvalg i forbindelse med Rådsmødet for udenrigsanliggender den 13. november 2017. Situationen i Venezuela blev senest forelagt udvalget i forbindelse med frokostdrøftelse herom i forbindelse med Rådsmødet for udenrigsanliggender den 15. oktober 2018.

3. EU-AU samarbejde

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet for udenrigsanliggende forventes Kommissionen at give en opdatering på forberedelsen af det kommende EU-AU ministermøde den 21.-22. januar 2019 i Bruxelles.

2. Baggrund

Der afholdes EU-AU ministermøde den 21.-22. januar 2019 i Bruxelles. Mødet forventes at være en anledning til at gøre status på det europæiske-afrikanske partnerskab og samle op på elementer iværksat ved tidligere møder. Det gælder først og fremmest erklæringen fra EU-AU topmødet i november 2017, der under overskriften ”investing in youth” definerede fire fokusområder for partnerskabet, nemlig uddannelse og færdigheder, fred og sikkerhed, migration og mobilitet samt mobilisering af investeringer.

Som opfølgning på fokusområderne vedr. henholdsvis uddannelse og investering, har Kommissionen sidenhen lanceret en EU-Afrika alliance for bæredygtige investeringer og jobs. Som opfølgning på freds- og sikkerhedsområdet blev der i maj 2018 underskrevet en aftale om styrket samarbejde mellem EU og AU. Som opfølgning på migrationsområdet blev der bl.a. efter topmødet etableret en fælles EU-AU-FN Task Force til håndtering af migrantsituationen i Libyen, ligesom Valletta-topmødet i 2015 og den etablerede Valletta-handlingsplan samt EU’s Trustfond for Afrika også skal ses som centrale i arbejdet med migrationsudfordringen.

Det forventes også, at forhandlingerne om et kommende post-Cotonou partnerskab med landene i Afrika, Caribien og Stillehavet vil blive drøftet på EU-AU ministermødet.

Endelig forventes det, at EU-AU ministermødet også vil fokusere på unge, som opfølgning på topmødets fokus herpå.

3. Formål og indhold

Det forventes, at Kommissionen på rådsmødet den 10. december giver en status på forberedelserne af EU-AU ministermødet, herunder hvilke emner ministermødet skal fokusere på.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det kommende EU-AU ministermøde har ikke været diskuteret tidligere. Der er generelt bred opbakning til EU's partnerskab med Afrika, herunder i lyset af behovet for imødegåelse af de grundlæggende årsager til irregulær migration.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker op om afholdelsen af EU-AU topmøder og udenrigsministermøder, som giver anledning til med regelmæssige mellemrum at justere retningen for det europæiske-afrikanske partnerskab.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.